DOI: 10.33766/2524-0323.90.110-117

УДК 342

В. І. Мельник,

кандидат юридичних наук,
викладач кафедри адміністративного, господарського
права та фінансово-економічної безпеки
Сумського державного університету
(м. Суми, Україна)

e-mail: v.melnik051972@gmail.com

<https://orcid.org/0000-0003-3800-7462>

ПЕРЕДОВА ІНОЗЕМНА ПРАКТИКА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ¹

Стаття присвячується питанням вивчення та дослідження іноземної практики правового забезпечення функціонування системи економічної безпеки держави та оцінці доцільності впровадження окремих закордонних форм діяльності, а також методів санкціонованого управлінського впливу до національної правової площини. Зазначається, що умовах динамічного перебігу низки глобалізаційних процесів, у тому числі дотичних до різних галузей національної економіки, а також обрання Україною проєвропейського вектору політичного правового й економічного розвитку вивчення та можливе запозичення такого досвіду є виправданим і необхідним кроком.

Розглядається специфіка організації функціонування окремих суб'єктів системи економічної безпеки держави деяких країн. Укотре доводиться точка зору про важливість та значимість правоохоронної діяльності як однієї з вагомих передумов належного функціонування економічної складової. Звертається увага на передові методики діяльності останніх із протидії наявним та латентним загрозам економіці держави. Зауважується, що подібна робота сприяє ефективному захисту економічних інтересів, а також справляє помітний позитивний вплив на міжнародне становище, у тому числі інвестиційну привабливість тієї чи іншої держави. Доводиться поширена точка зору про необхідність змістовного вивчення та дослідження такого іноземного досвіду.

Ключові слова: правове забезпечення, іноземний досвід, органи виконавчої влади, органи законодавчої влади, правоохоронні органи, система економічної безпеки держави.

Постановка проблеми. Належний захист економіки з боку держави – одна з фундаментальних передумов для необхідного сталого розвитку останньої, у нинішніх складних конкурентних умовах. Зобов'язання всебічного забезпечення такого захисту вже давно визнане та задеклароване в документах нормативного характеру й стратегічного призначення більшості країн-членів ЄС й інших держав. Така націленість на економічний безпековий сектор зумовлюється його беззаперечною значимістю, з позиції можливості належного функціонування всіх державних інституцій і тим, що в результаті певних економічних досягнень у тих чи інших галузях господарства посилюється становище держави на міжнародній арені, що, своєю чергою,

¹ Робота виконана в проєкті 0118U003582

надає змогу отримувати різного роду та виду переваги.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Такі вчені, як: Є. М. Білоусов [11], О. О. Бендасюк [6], А. О. Бондар [4], Д. В. Гордієнко [10], Ю. П. Господарик [1], В. Ю. Єдинак [12], В. Г. Маргасова [9], А. В. Матковський [3], В. О. Онищенко [3], М. В. Пашковська [1], Г. С. Празднов [10], А. І. Прилепський [2] та інші, – досліджували питання правового забезпечення іноземних систем економічної безпеки держави.

Зокрема, Ю. П. Господарик і М. В. Пашковська [1] вивчають питання правового забезпечення міжнародної економічної безпеки й нині. Публікації В. О. Онищенко, А. В. Матковського [3] та В. Ю. Єдинак [12] присвячені дослідженню міжнародного досвіду забезпечення економічної безпеки держави. Передусім учені розглядають моделі забезпечення економічної безпеки США, Канади, Франції, Італії, Іспанії, Нідерландів, Чехії, Польщі, Словаччини та інших країн. В. Г. Маргасова [9] звертає увагу на специфіку забезпечення економічної безпеки іноземними державами на регіональному рівні. Насамперед, розглядаються практика країн членів ЄС та оцінюється можливість запровадження такого досвіду в Україні. Д. В. Гордієнко та Г. С. Празднов [10] аналізують особливості нормативно-правового забезпечення економічної безпеки держави в Китайській Народній Республіці.

Із огляду на викладене та усвідомлюючи поточне вітчизняне становище аналізованої сфери й наявність широкого спектру стійких і нових тенденцій деструктивного характеру, убачається нині за доцільне та виправдане ознайомитися з провідними практиками правового забезпечення функціонування систем економічної безпеки держав. Указане сприятиме пошуку ефективних форм та методів врегулювання відносин в окресленій сфері, а також матиме теоретичне значення для подальшої наукової розробки кола питань, пов'язаних із цією проблематикою чи дотичних до неї.

Формулювання цілей. Тож метою статті є визначення специфіки правового забезпечення функціонування систем економічної безпеки держав на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу. Розглядаючи й аналізуючи вказане питання, першочергово звернемо увагу на досвід провадження правової політики в економічній безпековій сфері деякими країнами. Указана діяльність спрямована не лише на посилення існуючого захисту економічної складової, а й на створення оптимальних передумов для всебічного розвитку держави.

Так, до прикладу, базовими цілями державної політики Федеративної Республіки Німеччини в економічній сфері якої визнаються створення рівних умов для конкуренції, недопущення монополізації в окремих галузях [1, с. 174]. У відповідності до цього вживається комплекс організаційних та правових заходів, спрямованих на планомірне досягнення окреслених пріоритетів.

Головним державним органом, відповідальним за вироблення політики держави в галузі безпеки є Федеральне міністерство оборони. Федеральне відомство з охорони конституції, як і Федеральне відомство кримінальної поліції, входить до складу Федерального міністерства внутрішніх справ. Закон про взаємодію федерації і земель у питаннях охорони конституції і при Федеральному відомстві з охорони Конституції 1990 називає завданням зазначеного органу збір та аналіз інформації, у тому числі з питань забезпечення економічної безпеки [1, с. 173].

Ключовими напрямками притім визнаються політика стабільної валюти, інтегрованої у вільний валютний обмін на світовому ринку, виступає основою забезпечення зовнішньоекономічних завдань країни. Держава повинна проводити таку економічну політику, щоб у рамках обраної моделі ринкової економіки вона сприяла одночасно стабільності цін, високого рівня зайнятості й зовнішньоекономічним рівноваги при пропорційних постійних темпах економічного зростання [1, с. 174]. Варто зауважити, що така політика провадиться з дотриманням принципів верховенства права та з урахуванням національних інтересів.

Звертаючи увагу на досвід Французької Республіки, варто погодитися з позицією, що економічна безпека держави в широкому сенсі забезпечується всією сукупністю інструментів господарського регулювання. З цією метою у Франції в процесі вироблення й прийняття економічних рішень використовуються критерії, пов'язані зі зниженням уразливості господарської системи й збереженням економічного фундаменту самостійної зовнішньої політики. До таких критеріїв належать: 1) усунення серйозних диспропорцій у рівні економічного розвитку суб'єктів господарювання; 2) недопущення надмірної зовнішньої залежності в найважливіших секторах економіки; 3) зведення до мінімуму ризиків, пов'язаних із залежністю від зовнішнього світу [2, с. 67-68].

До основних напрямів діяльності Французької Республіки з питань сприяння належному функціонуванню систем економічної безпеки держави відносяться: 1) захист матеріальних і нематеріальних активів французьких підприємств, що включає безпосередньо їхній фізичний захист, захист інтелектуальної власності й забезпечення безпеки інформаційних систем, якими користуються національні компанії; 2) контроль за стратегічною уразливістю країни, у тому числі моніторинг тих областей, де національні підприємства помітно поступаються іноземним конкурентам; 3) запобігання економічним кризам, викликаних порушеннями у функціонуванні основних інфраструктур, що обслуговують економіку країни: а) енергетичної; б) транспортної; в) фінансово-банківської; г) телекомунікаційної; д) інших [3, с. 91]. Належне забезпечення кожної зі складових має вагоме значення для економічної безпеки. Так, зокрема, урядом вживається низка заходів, щодо досягнення вказаних цілей, усвідомлюючи їх роль для національної безпеки.

Щодо Італійської Республіки, то найперше, слід вказати, що, здійснюючи загальну характеристику поточного стану розвитку сектора економічної безпеки в Італії, можна стверджувати, про її відносно стабільну економічну систему (так само, наприклад, і Великобританія, Іспанія, Нідерланди, Німеччина, Франція). Італія, як і зазначені країни, переважно зосереджена на підвищенні ефективності економіки й одночасно підтримує існуючий рівень особистої економічної безпеки своїх громадян. А ось, наприклад, для порівняння: про нові країни-членів ЄС (Болгарія, Польща, Румунія, Словаччина, Угорщина, Чехія) можна сказати, що вони вже завершили реформи «першого покоління» (з акцентом на реструктуризацію й переорієнтування) і вийшли на завершальну стадію реформ структур безпеки [4, с. 5]. За більшістю напрямками, базовим орієнтиром для італійського уряду служить завдання безумовного виконання міжнародних зобов'язань країни, пов'язаних із участю в політичних або економічних угрупованнях, тому італійська держава приділяє велику увагу зовнішньоекономічній

експансії, яка здійснюється через економічні й технологічні взаємозв'язки Італії та її зарубіжних партнерів [5, с. 42]. Розвиток таких зв'язків дає ряд переваг цій країні, зважаючи на її геополітичне становище та ресурсні активи.

Особлива роль відводиться протидії кримінальним правопорушенням в економічній сфері. Задля ефективної протидії їм функціонують Корпус карабінерів і Корпус фінансової гвардії, кожен із яких вживає відповідні заходи із забезпеченням економічної безпеки держави.

Щодо Іспанії, то станом на сьогодні в ній також сформовано ефективну систему забезпечення економічної безпеки, яка характеризується гнучкою нормативно-правовою базою, чітким розподілом компетенції міністерств, відомств і організацій із реалізації нормативних положень економічного розвитку країни та функціонуванням державних служб контролю в економічній сфері. Однією з важливих складових політики захисту національних економічних інтересів в Іспанії став закон «Про вдосконалення й захист національної промисловості», у якому визначено галузі економіки, що мають національний пріоритет і підпадають під політику протекціоністських заходів держави (митні тарифи, правило «купуй національне», встановлене для державних підприємств, чітка система залучення іноземних технологій). На різних етапах розвитку країни у вигляді законів затверджувалися програми пріоритетів, відповідно до яких регулювалися процедури стимулювання інвестицій, створювалися гнучкі захисні бар'єри, які знижувалися або повністю зникали в потрібних напрямках. В Іспанії також діяв закон про іноземні інвестиції, у якому визначено сфери, куди іноземний капітал практично не допускався (оборонні об'єкти, засоби масової інформації), сектори економіки з обмеженим доступом іноземного капіталу (туризм, банківська сфера, стратегічні галузі) і відкриті галузі (виробництво продовольчих і споживчих товарів, зокрема автомобільна промисловість) [6, с. 5].

Забезпечення економічної безпеки в Чехії покликане на зближення національних інтересів із загальноєвропейськими, оскільки в даних країнах схожа модель забезпечення економічної безпеки, яка містила такі дії, співвідношення базових кількісних показників розвитку зі світовими та регіональними стандартами, корекцію курсу економічних реформ [7, с. 20]. Відповідно, і заходи для досягнення окресленого спектру цілей вживаються з орієнтиром на європейські стандарти з урахуванням власних інтересів. Така політика провадиться протягом останнього десятиліття і, як показує досвід, має позитивні результати для економічного сектору.

Діяльність у галузі забезпечення економічної безпеки держави у Великобританії тісно пов'язується з оборонною політикою. Цілі забезпечення безпеки ґрунтуються на оцінках національних інтересів і реалізуються через їх захист. Під національними інтересам у сфері економіки розуміються економічні інтереси всього суспільства в цілому [8]. Через відносно нещодавні зміни політичного курсу Великобританії дещо змінилася, проте це суттєво не позначилося на забезпеченні аналізованої складової державної безпеки. Причому слід зауважити, що згадані кроки в тому числі були й націлені на захист окремих не місцевих секторів економіки. Відповідно, не виникає сумніву, що такі політичні кроки мали значення й для національної економіки.

Безпекова політика США в цій сфері здійснюється на підставі відповідних законодавчих актів. До напрямів цієї політики слід віднести такі: 1) загальні питання економічної безпеки зосереджені в законі про економічну безпеку (The Economic

Security Act of 1996); 2) підвищення ефективності національної освіти й науки відбиті в законі про освіту для економічної безпеки (The Education for Economic Security Act of 1999); 3) питання податкового регулювання, пріоритетів економічного розвитку, митного протекціонізму – у законі про економічну безпеку та відтворення (The Economic Security & Recovery Act of 2001); 4) питання ринку праці, боротьби з безробіттям, економічного захисту населення – у законі про створення робочих місць й економічну безпеку (Job Creation and Economic Security Act of 2002) та ін. [4, с. 5]. У Стратегії національної безпеки США економічна безпека держави розглядається як невід’ємна складова національної безпеки, а в законах подаються окремі аспекти щодо її забезпечення [9, с. 55]. Указані питання були одними з пріоритетних ще на початку XXI ст. і не втратили своєї актуальності й на сьогодні.

На спільне переконання В. О. Онищенко та А. В. Матковського, до основних напрямів тамтешнього державного реагування, належать такі: 1) формування безпечного міжнародного оточення США; 2) забезпечення адекватного реагування на загрози й кризи; 3) належна підготовленість американського суспільства до непередбачуваних тенденцій і явищ у майбутньому [3, с. 87]. Реалізація комплексу заходів за цими напрямками позитивно позначається на безпековій політиці в економічній сфері.

Також, враховуючи поточне економічне становище, не можливо оминути увагою Китайську Народну Республіку. Китай, як й інші держави - учасники глобальних інтеграційних проєктів, безумовно, залучений і втягується в процеси економічної глобалізації. У цих умовах забезпечення захищеності національної економіки КНР реалізується в різних формах забезпечення економічної безпеки держави: економічного патронату з боку уряду і центробанку цієї країни, економічної кооперації, а також економічного протистояння. Реалізація ініціативи будівництва Економічного поясу Шовкового шляху притім стає ключовою ланкою в забезпеченні економічної безпеки Китаю цього століття [10, с. 386].

Ключовими засадами для реалізації безпекової політики в економічній сфері визнаються: 1) збереження та примноження економічного потенціалу та економічної потужності країни; 2) збереження внутрішнього ринку країни з високим рівнем купівельної спроможності; 3) створення умов для поступової глобалізації японських корпорацій, що забезпечить національні інтереси. Ця мета досягається за рахунок надходжень у країну надприбутків японських корпорацій, отриманих на глобальних ринках або за кордоном [11, с. 168]. Базовою передумовою забезпечення функціонування системи економічної безпеки розглядаються ресурси, потужності, стабільність, керованість [12]. Як відмічає В. Ю. Єдинак, економічна безпека Китаю – синтез конфуціанської філософії, реформ і відкритості, правильне співвідношення між реформами, розвитком та стабільністю [12]. Пріоритетний орієнтир на окреслені напрями мав вагому ціннісний у питанні розвитку тамтешньої економіки, та, відповідно, захисту останньої від ряду загроз.

Висновки. Результати проведеного наукового експерсу відносно деяких держав, у тому числі країн-членів ЄС, свідчать про націленість політик на всіляке ефективне забезпечення економічної складової безпеки. Указане, виправдано, зумовлюються усвідомленням особливої ролі цього елементу для всіх розвинених держав, як із позиції сприяння життєздатності адміністративних й інших механізмів, так і однієї з базових передумов для розвитку країни.

У цілому, спектр завдань по забезпеченню захисту системи економічної безпеки держави давно визнаний та задекларований у документах нормативного характеру й стратегічного призначення більшості країн. Також існує розкладжена система суб'єктів, уповноважених на виконання всіх таких завдань на різних рівнях. Причому, політика країн дещо різниться в питаннях вибору пріоритетних напрямів їх діяльності в економічній безпековій сфері, що зумовлено суб'єктивними факторами та об'єктивними умовами. Вивчення такого досвіду буде корисним для Української держави, зважаючи на окремі недоліки існуючого нормативно-правового забезпечення цієї сфери та, паралельно, існування дієвих іноземних практик із цього питання.

Використані джерела:

1. Господарик Ю. П., Пашковская М. В. Международная экономическая безопасность. Университет «Синергия», 2016. 416 с.
2. Прилепский А. И. Формирование механизма обеспечения экономической безопасности в народнохозяйственном комплексе: дисс. ... канд. экон. Наук: 08.00.05. М., 1999. С. 67–69.
3. Онисьченко В. О., Матковський А. В. Міжнародний досвід забезпечення економічної безпеки держави. *Економіка. Менеджмент. Підприємництво*, 2014. № 26 (1). С. 85–97.
4. Бондар А. О. Світовий досвід державного управління економічною безпекою та його використання в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*, 2013. № 6. С. 5.
5. Прилепский Д. Е. Экономическая безопасность России в современном мире: валютно-финансовой аспект: дисс. ... канд. экон. наук: 08.00.14. М., 2004. С. 42.
6. Бендасюк О. О. Національна економічна безпека: світовий досвід. *Бізнесінформ*, 2010. № 4 (1). С. 4–6.
7. Мельник В. І. Адміністративно-правовий статус суб'єктів забезпечення економічної безпеки держави: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07. Харків, 2016. 215 с.
8. Strong Britain Uncertainty National Security Strategy. URL: <http://www.official-documents.gov.uk> (дата звернення: 02.07.2020).
9. Маргасова В. Г. Зарубіжний досвід забезпечення економічної безпеки регіону. *Науковий вісник ЧДІЕУ: регіональна економіка*, 2011. № 1 (9). С. 53–61.
10. Гордиенко Д. В., Празднов Г. С. Обеспечение экономической безопасности Китайской Народной Республики при реализации стратегии Экономического пояса Шелкового пути. *Национальные интересы: приоритеты и безопасность*, 2018. Т. 14. № 2. С. 377–392.
11. Білоусов Є. М. Господарсько-правові засоби забезпечення економічної безпеки України: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.04. Харків, 2019. 469 с.
12. Єдинак В. Ю. Світовий досвід розв'язання проблеми забезпечення економічної безпеки. *Держава та регіони. Сер. Економіка та підприємництво*, 2009. № 3. С. 51–54.

References:

1. Hospodaryk, Yu., Pashkovskaia, M. (2016) Mezhdunarodnaia ekonomicheskaiia bezopasnost. Unyversytet «Synerhiya». [in Russian].
2. Prylepskyi, A. (1999) Formyrovanye mekhanyzma obespecheniya ekonomicheskoi bezopasnosti v narodnokhokhiastvennom komplekse. *Candidate's thesis*. Moskva. [in Russian].
3. Onyshchenko, V., Matkovskiy, A. (2014) Mizhnarodnyi dosvid zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy. *Ekonomika. Menedzhment. Pidpriemnytstvo - Economy. Management. Entrepreneurship*, 26 (1), 85–97. [in Ukrainian].
4. Bondar, A. (2013) Svitovyi dosvid derzhavnoho upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu ta yoho vykorystannia v Ukraini. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok - Public administration: improvement and development*, 6, 5. [in Ukrainian].

5. Prylepsykyi, D. E. (2004) *Ekonomycheskaia bezopasnost Rossyy v sovremennom myre: valiutno-fynansovoi aspekt*. Candidate's thesis. Moskva, 42. [in Russian].
6. Bendasiuk, O. (2010) *Natsionalna ekonomichna bezpeka: svitovyi dosvid. Biznesinform-Businessinform 4, (1), 4–6*. [in Ukrainian].
7. Melnyk, V. (2016) *Administratyvno-pravovyi status sub'iektiv zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy*. *Candidate's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].
8. Strong Britain Uncertainty National Security Strategy. N. d. N. p. URL: <http://www.official-documents.gov.uk>. [in Ukrainian].
9. Marhasova, V. (2011) *Zarubizhnyi dosvid zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky rehionu. Naukovyi visnyk ChDIEU: rehionalna ekonomika - Scientific Bulletin of ChDIEU: Regional Economy, 1 (9), 53–61*. [in Ukrainian].
10. Hordyenko, D., Prazdnov, H. (2018) *Obespechenie ekonomicheskoi bezopasnosti Kytaiskoi Narodnoi Respublyky pry realizatsii stratehii ekonomicheskoho poiasa Shelkovoho puti. Natsionalnye interesy: priorytety y bezopasnost - National interests: priorities and security, vol. 14, 2, 377–392*. [in Ukrainian].
11. Bilousov, Ye. (2019) *Hospodarsko-pravovi zasoby zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky Ukrainy. Doctor's thesis*. Kharkiv. [in Ukrainian].
12. Yedynak, V. (2009) *Svitovyi dosvid rozviazannia problemy zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky. Derzhava ta rehiony. Ser. Ekonomika ta pidpryiemnytstvo- State and regions. Ser. Economics and entrepreneurship, 3, 51–54*. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 22.07.2020

Мельник В. И.,
кандидат юридических наук,
преподаватель кафедры административного, хозяйственного
права и финансово-экономической безопасности
Сумского государственного университета
(г. Сумы, Украина)

ПЕРЕДОВАЯ ИНОСТРАННАЯ ПРАКТИКА ПРАВОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ СИСТЕМ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ГОСУДАРСТВА

Статья посвящается вопросам изучения и исследования иностранной практики правового обеспечения функционирования системы экономической безопасности государства и оценке целесообразности внедрения отдельных иностранных форм деятельности, а также методов санкционированного управленческого воздействия к национальной правовой плоскости. Отмечается, что в условиях динамического течения ряда глобализационных процессов, в том числе касающихся различных отраслей экономики, а также избрание Украины проевропейского вектора политического правового и экономического развития изучения и возможно заимствования такого опыта является оправданным и необходимым шагом.

Рассматривается специфика организации функционирования отдельных субъектов системы экономической безопасности некоторых государств. Доказывается точка зрения о важности и значимости правоохранительной деятельности как одной из весомых предпосылок нормального функционирования экономической составляющей. Обращается внимание на передовые методики деятельности последних по противодействию имеющимся и латентным угрозам экономике государства. Отмечается, что такая работа способствует эффективной защите экономических интересов, а также оказывает заметное положительное

влияние на международное положение, в том числе инвестиционную привлекательность того или иного государства. Доказывается распространена точка зрения о необходимости содержательного изучения и исследования такого иностранного опыта.

Ключевые слова: правовое обеспечение, иностранный опыт, органы исполнительной власти, органы законодательной власти, правоохранительные органы, система экономической безопасности государства.

Melnik V.,

Ph.D in Law,

Lecturer of the Department of Administrative,
Commercial law and financial and economic security
Sumy State University
(Sumy, Ukraine)

BEST FOREIGN PRACTICE OF LEGAL SUPPORT OF FUNCTIONING OF THE STATE ECONOMIC SECURITY SYSTEM

The article is devoted to the issues of studying and research of foreign practice of legal support of functioning of the state economic security system and evaluation of expediency of introduction of certain foreign forms of activity as well as methods of authorized managerial influence on the national legal plane. It is noted that under conditions of dynamic course of a number of globalisation processes, including those related to different branches of economy, as well as the election of Ukraine as a pro-European vector of political legal and economic development of the study and possible adoption of such experience is a justified and necessary step.

Attention is paid to the specifics of legal support of the functioning of the economic security system of many states. The key legal and organizational aspects of this provision are singled out, compared with similar or similar in content national procedures for settling the relevant public relations.

Particular attention is paid to the administrative and legal status of some subjects of the economic security system of a state. First of all, the experience of the legislative and executive bodies as subjects of the system of economic security of the state is studied and researched.

It also analyzes the legal regulation of certain law enforcement agencies as subjects of the economic security system of some countries. Once again, the point of view of the importance and significance of law enforcement as one of the important prerequisites for the proper functioning of the economic component. Attention is paid to the advanced methods of the latter to counteract the existing and latent threats to the state economy. It is noted that such work contributes to the effective protection of economic interests, as well as has a significant positive impact on the international situation, including the investment attractiveness of a country. There is a widespread view of the need for meaningful study and research of such foreign experience.

Keywords: legal support, foreign experience, executive bodies, legislative bodies, law enforcement bodies, system of economic security of the state.